

Visie DOS op de stedenband Doetinchem-La Libertad na 2019 ¹

Sinds 1992 hebben Doetinchem en La Libertad in Nicaragua een stedenband. In 1990 stond Nicaragua aan het begin van een periode van wederopbouw na een lange tijd van dictatuur en burgeroorlog. In Doetinchem werd toen sterk de behoefte gevoeld een bijdrage te leveren aan de opbouw van het land. De stedenband is daarvoor een goed middel gebleken.

In de loop der jaren zijn in Doetinchem veel mensen betrokken geraakt bij de stedenband. Velen hebben meegedacht met de Libertijnen in het zoeken naar projecten en programma's ter verbetering van de leefomstandigheden en duurzame ontwikkeling op het gebied van o.a. onderwijs, economie, water en sanitatie.

De gemeenteraad heeft zich in 2016 unaniem uitgesproken voor een voortzetting van de ondersteuning aan La Libertad tot en met 2019. De afgelopen jaren is door de gemeente Doetinchem en DOS veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van La Libertad. Door samenwerking met het Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland-Nicaragua (LBSNN) bedraagt de totale investering in de periode 2007 tot heden ongeveer € 600.000,-. Actuele projecten zijn de bouw van extra huizen (revolving fonds, loopt nog), bouw van een opvanghuis voor ouderen (Asilo de ancianos, afgerond 2018) en enkele kleinere onderwijsprojecten. In de bijlage is een overzicht van de projecten door de jaren heen opgenomen. In de periode 2002-2016 vielen veel van de uitgevoerde projecten binnen de regeling Caminando Juntos en werden door de overheid (Hivos) aanvullend gesubsidieerd. Dit traject is in 2017 financieel afgerond. Ook het Waterschap Rijn en IJssel heeft nauwe contacten in Nicaragua en met La Libertad. Afgeronde projecten zijn geëvalueerd en het Waterschap heeft besloten de ontwikkelingen in La Libertad op afstand te volgen maar geen nieuwe projecten te starten.

In 2017 heeft het bestuur van DOS samen met enkele Doetinchemse inwoners een verkenning uitgevoerd naar mogelijkheden om de samenwerking met La Libertad te versterken². Kansrijke thema's lijken er te zijn bij onderwijs, economie, toerisme, landbouw gezondheidszorg en ouderenzorg. Financiële steun zou vooral moeten liggen in kleinschalige projecten die een persoonlijke verbondenheid hebben tussen mensen in La Libertad en Doetinchem. Via contacten met Fundacion Crecemos Juntos worden mensen in La Libertad of Nicaragua als sparring partner of intermediair betrokken. Essentieel is dat lopende projecten zoals het revolving fonds rond de huizenbouw en het Asilo de ancianos actief gevolgd wordt. Verdere borging van de organisatiestructuur is hierbij het centrale. Activiteiten die voor dit alles uitgevoerd worden zijn:

- Periodiek uitwisselingen om persoonlijke contacten te borgen.
- Zorgen voor wederkerigheid, optie verbind per thema een Doetinchemse organisatie.
- Aanvullen met fondsenwerving gericht op de projecten die we doen.
- Periodiek communiceren in Doetinchem over resultaten.

Gedurende de periode dat Caminando Juntos liep was er geformaliseerd overleg met de stedenbanden met Nicaragua via het SBSNN. Met het beëindigen van Caminando Juntos hebben de meeste stedenbanden in Nederland de deelname aan SBSNN beëindigd. Dit geldt ook voor Doetinchem. Enkele stedenbanden zijn helemaal gestopt. Momenteel zijn er nog 12 banden tussen Nederlandse en Nicaraguaanse steden. Er is periodiek overleg tussen de stedenbanden (los van SBSNN).

---

¹ Dit document is een geactualiseerde versie van de visie die in 2016 met de gemeenteraad gedeeld is

² Zie bijlage 2

Vanaf april 2018 is het onrustig in Nicaragua. Protesten tegen de steeds verdergaande inperking van de democratische rechtsorde, liepen regelmatig uit op confrontaties met de oproerpolitie en het oppakken van demonstranten. Vooral in de grote steden was het onveilig, het toerisme en de economie hebben een zware klap gekregen. De situatie in het land is nog steeds erg gespannen, er is veel bewapende politie op de been en protesteren is verboden. Bemiddelingspogingen door de VN of de OAS hebben nog niets opgeleverd. Ondertussen proberen de Nicaraguanen er het beste van te maken. Hoewel het in La Libertad relatief rustig was, was er gedurende ruim een jaar erg weinig animo om voortvarend verder te gaan met de projecten. Sinds eind 2018 is een nieuw bestuur van FC Juntos dat vol nieuw elan invulling geeft aan de stedenband. Eens in de zes weken is er telefonisch overleg tussen het bestuur in La Libertad en in Doetinchem en tussendoor is er mailcontact.

Tijdens de bezoeken van DOS-leden aan La Libertad tussen 2014 en 2018 hebben we de jarenlange samenwerking (ondertussen meer dan 25 jaar) geëvalueerd en gedachten uitgewisseld over de toekomst. In februari 2016 zijn in een bezoek aan La Libertad van een delegatie van de gemeente en het bestuur van DOS de resultaten van projecten en de situatie in La Libertad onderzocht. De bevindingen gelden anno 2019 nog onverkort.

Het bestuur van de stedenbandorganisatie FCJuntos in La Libertad het als volgt:

"Doetinchem is een deel van de geschiedenis van La Libertad. Overal in de stad en op het platteland is wel iets van Doetinchem te vinden. La Libertad is dankbaar dat Doetinchem in een moeilijke tijd voor Nicaragua hulp heeft aangeboden. La Libertad heeft Doetinchem in het hart gesloten en omgekeerd. Vriendschap hangt niet af van geld. We hebben een hechte en sterke vriendschapsband en die zal altijd blijven. In de ruim 25 jaar van de stedenband hebben we geleerd dat deze samenwerking niet voor altijd is. We moeten duurzaam worden op basis van onze eigen middelen. We zijn er dankbaar voor dat jullie de eersten waren die ons ondersteund hebben en dat zullen we nooit vergeten. We hebben veel van jullie geleerd en we hopen dat de vriendschapsbanden ook na 2015 blijven bestaan."

Betekenis voor Doetinchem

De stedenband heeft niet alleen voor La Libertad veel betekend. Velen in Doetinchem zijn betrokken (geweest) bij het creëren van een draagvlak en het verwerven van fondsen. Men kon veel plezier

beleven aan activiteiten als lesgeven, muurschilderen, het opzetten van een tentoonstelling, etc. Deze activiteiten hebben een sterk verbindend karakter en brengen inwoners met verschillende achtergrond bij elkaar. Netwerken ontstonden lokaal en nationaal. Over de grenzen van eigen gemeenschap en eigen land kijken, heeft een toegevoegde waarde voor het leven.

Op het gebied van onderwijs, water en sanitatie, woningbouw, landbouw, strategische planning, kadasterontwikkeling en gemeentelijke belastingen hebben mensen met expertise hun kennis en ervaring over kunnen brengen aan de inwoners van onze partnerstad.

Doetinchem heeft zich rond de eeuwwisseling achter de millenniumdoelen van de Verenigde Naties geschaard. Projecten in La Libertad zijn aan deze millenniumdoelen verbonden. Met de Global Goals for Sustainable Development voor 2030 wordt hier door de VN een vervolg aan gegeven.

De post-2015 ontwikkelingsagenda is gestoeld op de drie pijlers van duurzame ontwikkeling: People, Planet en Profit. Naast de sociale, economische en milieu (ecologische) dimensie is er nog een extra dimensie aan toegevoegd gericht op veiligheid en rechtsorde.

Samen met onze partners in La Libertad willen we ook daar aan deze doelen blijven werken.

Actuele financiële situatie 2019

Mede door de situatie in La Libertad in de afgelopen twee jaar was het niet mogelijk om projecten in La Libertad financieel te steunen. Het was onzeker of het geld op de goede plek terecht zou komen en betalingsverkeer was bovendien niet mogelijk. Dit heeft er toe geleid dat de reserveringen die DOS nog had voor projecten toegenomen zijn. Er is immers geld binnengekomen van LBSNN bij de afronding van Caminando Juntos. Dit heeft ertoe geleid dat er in 2019 ca € 70.000 aan reserveringen beschikbaar is voor La Libertad. DOS wil deze middelen, aangevuld met inkomsten uit acties in de gemeente Doetinchem en een eventuele bijdrage van de gemeente, in de komende jaren ten gunste laten komen aan La Libertad. Hiervoor zijn deze reserveringen immers bedoeld. In de zomer van 2019 zijn er door FC Juntos en DOS nieuwe, kleinere projecten besproken waar de eerste door het bestuur van DOS geaccordeerd zijn.

Toekomst

We zien dat het klimaat met betrekking tot ontwikkelingshulp in de wereld verandert. Een veel gehoorde uitspraak is: "van hulp naar handel". Over de afgelopen 25 is er veel veranderd in Nicaragua en La Libertad. De recente ontwikkelingen tonen echter ook aan dat het een kwetsbare, relatief jonge democratie heeft met ernstige politieke tegenstellingen. Nicaragua ligt in een regio met veel onveiligheid en criminaliteit. Het land is criminaliteit betreft de gunstige uitzondering. Dat wil men graag zo houden. Ook de economie van La Libertad blijft kwetsbaar met een op traditionele landbouw (veeteelt) gerichte bedrijvigheid en met een goudindustrie die over 10 tot 15 jaar verdwijnt.

Als stedenbandorganisatie zoeken we naar een manier om als bevriende steden contact te houden zonder dat daar een grote financiële bijdrage aan gekoppeld is. Hierbij willen we niet meer investeren in grote nieuwe projecten. Door de band levend te houden, kunnen we de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, wonen, water en toerisme volgen en zo mogelijk een bijdrage blijven leveren, zoals we dat tot heden financieel en inhoudelijk aanzienlijk hebben gedaan. Daarnaast houden we de mogelijkheid open van expertise en fysieke uitwisseling van studenten en experts. Indirect is het in stand houden van de stedenband een manier om zicht te houden op de gedane investeringen en de projecten die vorm hebben gekregen via een revolving fonds zoals het huizenproject.

Gelet op de verankering die de stedenband in La Libertad en in Doetinchem heeft en de noodzaak om gedane investeringen te blijven volgen wil DOS de stedenband tussen Doetinchem en La Libertad graag voortzetten. Ondersteunen van kleine projecten helpt om gericht verdere ontwikkeling te

stimuleren. Actuele voorbeelden van dergelijke kleine projecten zijn de bouw van een keuken voor de school, helpen bij pilots om met zonnepanelen duurzaam energie op te wekken in het buitengebied, het vervangen van het dak van het met onze steun gebouwde gemeenschapshuis en het helpen bij de aanschaf van echoapparatuur voor het gezondheidscentrum. Een stedenband zonder blijvende betrokkenheid van de gemeente Doetinchem is echter geen stedenband. Wij verzoeken de gemeenteraad dan ook om zich uit te spreken voor behoud van de stedenband en hiermee voor duurzame vriendschappelijke contacten met La Libertad. Om de stedenband handen en voeten te geven zullen wij als DOS activiteiten ontplooiën om te bemiddelen tussen burgers en organisaties in Doetinchem en La Libertad als het gaat om verzoeken om uitwisseling en expertise en het creëren van daarvoor benodigde fondsen. DOS zal de raad en het college blijven informeren en maakt afspraken hoe de burgerbevolking mee te nemen via media en gerichte mailing, bijv. via gezamenlijke DOS-gD nieuwsbrief aan burgers en bedrijven die gD voor de nieuwjaarsreceptie uitnodigt. Hiernaast verzoeken we de gemeenteraad ook na 2019 jaarlijks een bijdrage te reserveren. We denken hierbij aan een bedrag van € 10.000 per jaar, alsook een vorm van ambtelijke ondersteuning. Hiernaast zullen de bestaande middelen van DOS benut worden om de stedenband invulling te geven. De niet uitgegeven projectgelden willen we graag beschikbaar houden om activiteiten in La Libertad te stimuleren. Vanzelfsprekend zullen wij alleen een financieel beroep op de gemeente doen als dat op basis van onze uitgaven gerechtvaardigd is.

Het ligt in de rede om eens in de drie jaar opnieuw te bezien of en zo ja hoe de stedenband langer voortgezet wordt.

Namens het bestuur van DOS,

Ted van Vilsteren (voorzitter)
september 2019

Bijlage: Door of met medewerking van DOS uitgevoerde projecten in La Libertad in de periode 1992–2016

Millenniumdoel 1: Het uitbannen van extreme armoede en honger

Sociaal

- Bouw van gemeenschapshuis (Casa de la Hermandad) ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van La Libertad als stad (1995 - 1998)
- Renovatie van het park en speelmateriaal voor het park (1999)
- Bijdrage aan sociaal fonds voor minst bedeeden (1999-2007)
- Activiteitenplan voor het gemeenschapshuis (2000)
- Sociale apotheek (2005)
- Maaltijdvoorziening en opvang voor arme ouderen (vanaf 2006)
- Bouw van tehuis voor bejaarden (2016-2018)
- Inrichten Tehuis voor bejaarden (2017-2019)

Kinderopvang/kleuteronderwijs in parochiecentrum

- Aanbouw van een keuken (1997-1998)
- Opknappen van de speelplaats (1997-1998)
- Aanbrengen van scheidingswanden en ramen voor het gebouw (1999-2000)
- Financiering van gebruiksmateriaal (1999-2000)
- Aanbouw van een keuken (1997-1998)
- Opknappen van de speelplaats (1997-1998)
- Aanbrengen van scheidingswanden en ramen voor het gebouw (1999-2000)

Millenniumdoel 2: Het bereiken van een universele basiseducatie

Basisonderwijs

- Nieuwbouw en opknappen van schooltjes in buitengebied (1998)
- Verschaffen van didactisch materiaal (1998-2002)
- Uitrusting drumband
- Sinds 2008: Integraal programma 'Alle kinderen naar school' (millenniumdoel 2) i.s.m. lokale en nationale overheid in Nicaragua
- betere bereikbaarheid scholen
- meer schoolbankjes
- meer en beter opgeleide leerkrachten
- schoolmaaltijden voor alle kinderen
- rugzakjes met schoolmateriaal voor alle kinderen
- scholing/bewustwording voor ouders
- programma voor werkende kinderen
- Leer- en therapeutisch materiaal voor kinderen met beperking Los Pipitos (2014-2015)

Voortgezet onderwijs

- Uitrusting drumband (1998)
- Reparatie dak (1998)
- Toiletten (1999)
- Plaatsen watertank en elektriciteitsvoorziening bij middelbare school IRCA (1999)
- Inrichten van de bibliotheek (1999)
- Aanleg sportvelden (1999)
- Milieuproject (1999)
- Inrichten computerlokaal (2000-2001) In 2004 computers via Nicaraguaanse overheid
- Verschaffen van didactisch materiaal (2001-2017)
- 10 ecotoiletten (2015)

Millenniumdoel 4,5,6: Kindersterfte tegengaan; Het tegengaan van moedersterfte; Het uitbannen van hiv/aids, malaria en andere ziekten

Gezondheidszorg

- Equipment voor het laboratorium van het gezondheidscentrum (1998-2002)
- Inrichting en equipment van de bevallingsruimte in het gezondheidscentrum (2000-2002)
- Deel van salaris laborant (2002-2007)
- Reparatie ambulance (2007)
- Ziekenhuisbed en laboratoriumtafel (2005)
- Koelkasten op zonne-energie voor gezondheidsposten buitengebied (2009)

Millenniumdoel 7: De bescherming van een duurzaam leefmilieu

Infrastructuur

- Reparatie straten en daken na orkaan Mitch (1999)
- Verschaffen van zonnepanelen voor scholen, gezondheidsposten en kerkjes in buitengebied (2002-2003)
- Bijdrage verharding verbindingsweg La Libertad met provinciehoofdstad (2008)

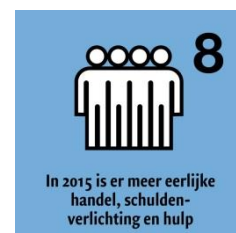
Huisvesting

Financiering van woningbouwprogramma: Bouw van 38 huizen (huurkoop) voor middenklasse La Libertad (revolving fonds) De eerste extra huizen uit het revolving fonds zijn ondertussen gebouwd (2012 tot heden)

Water

- Schoonwaterproject in buurtschap Arena Abajo
- Samen werken aan schoon water in La Libertad (2008 - 2016)
- 3 deelprojecten:
  1. Duurzaam stroomgebiedbeheer
  2. Drinkwatervoorziening
  3. Verbeteren sanitaire voorzieningen en afvalwaterlozing
- Waterputten bij 4 scholen in het landelijk gebied (2011)

Millenniumdoel 8: Het ontwikkelen van een wereldwijde samenwerking voor ontwikkeling

Economie

- Melkfabriek Coopil/ Alianza Nova (1994; installatie en scholing 1998)
- Kredietprogramma voor kleine boeren (1999)
- Oprichten coöperatie van zuivelboeren (1999)
- Duurzame veehouderij i.s.m. UNAG (1999)
- Soy Nica, microkredietprogramma voor vrouwen (1999-2002)
- Materialen voor naaiatelier bij RK-kerk (2005)

- Ontsluiten La Libertad door verharding van verbindingsweg met provinciehoofdstad Juigalpa (2008)
- Programa Integral Territorial: pilotprogramma voor verbetering landbouwproducten, gekoppeld aan herbebossing (vanaf 2009); studie APEN (afgerond in 2011)
- Ontwikkeling toerisme (vanaf 2012)
- Traceability, oormerken en certificeren van koeien (vanaf 2013)
- Bijdrage aan opstarten boerenmarkt in La Libertad (2013-2016)

Beroepsonderwijs

- Campesino a Campesino, een scholingsproject waarbij kennis van boer tot boer wordt overgedragen (1997)
- Container met equipment voor technieklokaal middelbare school (2001-2002)
- Taller: werkplaats waar kansarme jongeren werken aan opdrachten en technisch onderwijs krijgen (2004)
- Duurzame beroepsopleiding voor o.a. agrarische en industriële sector (automonteur, electricien) (sinds 2011)
- Financiële ondersteuning praktijkonderwijs voor opleidingen door Escuela Oficio Municipal
Onder andere: veterinaire assistent, verpleegster, automonteur, bakker, naaister. (2015-2019)